

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad ca' rlicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felélő szerkesztő: **BILKEI FERENC.**
 Segéd-szerkesztő: **KETSKÉS ELEK.**

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Az érdem elismerése.

Egy hosszú élet hangszorgalommal összegyűjtött munkájára tette rá tegnap nemes Fejérmegye a koszorút. Az egész vármegye képviselte hajolt meg tegnap **Károly János** c. püspök, nagypóstop előtt, hogy egyhangú elismerését nyilvánítsa a páratlan szorgalom, a kiváló tudás és önzetlen nagylelkűség előtt, melynek gyümölcseivel a kitünő történeti vármegyénket megajándékozta. Ifjúságától kezdve gyűjtögette tudása kincsait, s mikor mindent összehordott, s most, mikor a tél dere fehérre kezdi festeni fűrtjeit, nemes, nagy lélekkel átadta annak a megyének, a hol életének nagyrészét eltöltötte. Nem kért és nem kér érte semmit, mert boldogítja a tudat, hogy jót, szépet és nemeset művelt. A vármegye, mikor halás a férfiú iránt, büszke is rá s jóleső örömmel jegyzi fel évkönyvébe **Károly János** püspök nevét s büszkeséggel irányítja az utókor figyelmét nagy munkájára. A megye öröme azonban mindnyájunké, büszkesége közös Fejérmegye és Székesfehérvár minden polgárával. A mi örömünk pedig kétszeres, mert **Károly János** püspök munkálkodása fényt áraszt a katolikus hiten levőkre, különösen pedig a katolikus papságra. Ezért fűzünk az őszinte tisztelet és

elismerés babérkoszorujába mi is egy lombocskát, kérve a Mindenhatót, hogy áldja meg kegyelmeinek bőségével az össz-fürtű püspököt.

Károly János c. püspök, nagypóstop negyedszázadon keresztül dolgozott, fáradt, buvázkodott enyvedetlenül, amíg összehordta azt az óriási anyagot, amelyben Fejérmegye egész multja, összes dicsősége, minden fájdalom együtt van; amíg megalkotta azt a remek történeti művet, amely nevét országihitvé tette, s amelyért a vármegye közönségének soha el nem muló halálját méltán kiérdemelte.

Csak kötelességet teljesített tehát a vármegye törvh. bizottsága, amikor elhatározta, hogy az elévülhetetlen érdemek némi jutalmul egy köszönő iratot fog átnyújtani az őzletlen férfinak.

Hogy ez oly szép keretben történt, mint amilyen a tegnapi díszközgyűlés lefolyása volt, az csak azt bizonyítja, hogy még tudunk lelkesedni a szépet, a nemesért. — Oly nagy tisztelet, annyi szeretet és hála nyilvánult ezen a közgyűlésen az őz főpap iránt, hogy teljesen érthetővé vált előttünk az a meghatottság, ami rajta ennek láttára erőtt vet.

A főispán rövid, de szép beszéddel nyitotta meg a díszközgyűlést, felémítván **Károly János** érdemeit. Arra kérte a közgyűlést, hogy egy küldöttséget menessen az ünnepekre. A küldöttség tagjai voltak: gróf **Eszterházy László**, veréb **Végh István**, **Kenessey Lajos**, **Kenessey Gyula** dr., **Fiáth Imre** és **Szűcs Jenő**.

Lelesk éljenzés fogadta az ünnepelel férfit, a mikor a terembe lépett.

A főispán röviden közölte, hogy miért kérték őt a megjelenésre, majd pedig a vármegye főjegyzője felolvasta az alábbi szövegű köszönő iratot:

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Ur!

„Telebarátot szolgálni, a természet ajándékát bölcsen használni annyi, mint Istent tisztelni és szavát fogadni s az, ki ezeket híven eszközli, becsületesen járja földi pályáját.“

Igy szolt ama dicső nagy fia hazánknak, kit kora a „legnagyobb magyar“-nak nevez s kinek emléke örökre él eltörölhetetlenül minden magyar szívében, míg e haza áll, — így szolt a dicső emlékeztető gróf **Széchenyi István**.

Méltóságod eme lélekemelő nagy mondatot tüzte élete főcéljává, midőn csaknem egész emberöltőn át munkált, kutatott s a természet méltó ajándékát, vasszorgalommal párosult mély tudását arra használta fel, hogy írjon szépen, jót, nemeset, lélekemelőt, feltárja a multat, hogy emlékeztessen régiekre, hogy azt összehasonlítsa a jelennek, reményit fűzhessünk egy még szebb jövőre, elmereng a multon, hogy felidézze bennünk a boldog emlékeztést.

Azt a boldog emlékeztést, mely halhatatlanná teszi a mulandó örömeit, melyből csak azoknak szép és örök visszhangja, mely, a midőn a közelgő ényezést ősi fuvalma az ember életfájának sudarait megrezegeti, onnét a forradt leveleket lepergeti, amidőn fut előünk, a szeretet és barátság, s irt nem nyújthat semmi keblünkre, akkor átvezeti a számkivetettet mosolygó halmához, a mult kor rózsagyepűjéhez, annak legnemesebb virágaihoz s a kedves sirokról szakítja le a legkedvesebb nefelejtést.

Ezeket nyújtotta át nekünk Méltóságod

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

A beszélő baba históriája.

Irta: **Dr. Minimus.**

(Folytatás.)

— Dehogyan nem. De meg is érdemlik. Az a csacska kis leány igen kedves. Meg a zsebet is kikukattata.

— No lássa. Ha a gyerekek örömet szerzünk, öröme lesz az anyának is!

— Őcsém, ez a gondolat megér ezer pocok szivart! — a kicsikének. Hopp, megvan! Mi volt a kezében, mikor bátyám ott volt?

— A kis fia. Olyan rózsásarcu apró jószág. Gyűgögött az istenadta, még a bájuszomat is megtépte.

— A leány kezében volt:

— Az eszed tokjában. Az anyjében. A lány valami kócos fababát rángatott a lábánál fogva.

— No lássa bátyám, megvan az ajándék. A multkor gyönyörű beszélő babát láttam az egyik kirakatban. Vegyen egyet bátyám, vigye el a kicsikének, biztosan megnyeri a csatát.

Az öreg idegenkedett egy kicsit a fura vásárlástól. O, a tisztos polgár, babút vásároljon? Kineveti a világ! Az agglegényes idegenkedést azonban hamarosan kiszorította a jövő családi élet örömeinek gondolata. Hát boldog családapá korában nem kell hasonló jószágokat vásárolnia?

A nagy bazárok kirakatai előtt hatalmas tömeg hullámzott. Állott a karácsonyi vásár. Kipirult arcu mamák, fontoskodó papák sűrűtek-forogtak a bolthelyiségekben, öreg egykezzel válogatván a sok közül java játékszereket, ruhákat és gyerekfogra való nyálánságokat. Meg se kottyant a nagy tömegben, mikor **Checco** ur belépett. A sok csatogó fehérrépet boldogabb vidékekre kívánta, maga pedig szerényen behúzódt az egyik sarokba, a hol is a boltosleány hamarosan fölfedezte. Megmondta, mit kíván: nagy beszélőbabát.

— Ez az első példány az új szállítmányból — mondá a leány kezében egy jókora csomaggal, — ezen a vidéken még senkinek sincs ilyen.

Néhány papírlap eltávolítása után előtűnt a baba rózsás arca. Fehérszép ruhájában családias hasonlítot az igazi babához. **Checco** ur bizalmatlanul nézegette.

— Mondja csak kisasszony — nem eleven ez a jószág?

— Hova gondol? Nézze, ha a derekát megnyomjuk, mozgatja a kezét és beszél.

Megnyomta a gombot, mire a kicsike elkezdett kézzel-lábbal kapálgózni és egész természetes hangon gügyögni. **Checco** ur föl se osalódott bámulatából, mikor a baba már az ő karjain nyugodott. Kimenet ugyancsak megcsudálták az asszonyok.

Odahaza egy csomó fiatalemberbe ütközött a kapunál. — Az én barátim — mondotta őcsuce, — megbeszélünk egyetmást. Egyben meg is hívtam őket Szilveszter-estére. Tudom előre, hogy bátyám szívesen lát bennünket azon a napon.

— Ha minden sikerül, szívesen. De ha kosarat kapunk, fiu, fejetekhez vágom ezt a nyekergő jószágot. Már eddig is sok kellemetlenség ért miatta. A sarkon megállított a rendőr, hogy hova osonok azzal az ártatlan jószággal. A vizes lepedőt hamarosan úgy ráteríttem a kotyogó fráterra, hogy iziben fölírta a nevemet. Hatóság elleni erőszak címén tesz panaszt ellenem. Ez se történt meg velem.

A fiatalok még aznap este megtartották a haditanácsot **Donna Catherina** házában. Az özvegy már régen észrevette, mi lesz a vége a **Don Checco** böcsületes udvarlásának és ügyetlen, de őszinte

Papp Károly

Székesfehérvárott
 Városház-tér, 5. szám alatt.
 (Bejárat a Megyeház-utcáról.)

Mindennemű úri, női, gyermek- és egyen-ruhák, menyasszonyi kelengyek, függönyök, végárúk, valamint ágynemű-toll tisztítását elvállalom. — Gyász esetekben a legrövidebb idő alatti kiszolgálást ígerek. 2721 153—105

selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Mai lapunk 4 oldal.

00000770

mindent felülő nagy és szép munkájában, megírva vármegyénk történetét, ezzel emelt önmagának elévülhetlen emlékoszlopot, ezzel kötelezte örök hátra a jelen nemzedéknek, ezzel jelette meg utját még a legközelebbi nemzedéknek is.

Mindezt fogadja Méltóságod Fejérvármegye közönségének örök háliját és teljes elismerését. Fejérvármegye törvényhatósági bizottságának Székesfehérvárott, 1904. évi december hó 28. napján tartott diszközgyűléséből. Fejérvármegye közönségének nevében:

Huszár Ágost
alispán.

Ennek felolvasása után Huszár Ágost alispán előszóval is kifejezte azt a mély tiszteletet, őszinte szeretetet és háliját, amelyet a vármegye minden fide az önzetlen szívű férfinak iránt érez.

Könnyek csillogtak az ősz topáz szemében s hangja elárulta, hogy mily meghatótsággal vesz részt rajta, amikor szólni kezdett. A közgyűlés tagjainak arcán is látható volt a megindulás, a mely az ünnepeltnek alábbi, gyönyörű beszéde nyomán keblükben fakadt. Ime a beszéd:

Méltóságos Főispán Ur!
Tekintetes Közgyűlés!

Midőn Fejérvármegye egybegyűlt közönsége ilyen ünnepies nyilatkozatban, a főjegyzői toll ilyen remekléssel fejezi ki elismerését a megye történetének szerény megírásáért, nem fojthatom el az érzelmeket, amelyeket az bennem ébresztett; mondom, nem fojthatom el, de nem is tudom azokat kellőképpen kifejezni.

Azonban bármily jól esik is ez az elismerés, és bármily nagy értéket tulajdonítok is annak: legyen szabad egész tisztelettel kimondanom, hogy az teljesen fölösleges volt. Mert meg vagyok én bőségesen jutalmazva azon előlegezett bizalom által, melylyel a munka megbízásával engem, a szerény lelképáztort megajándékozott; meg vagyok jutalmazva azon kimondhatatlan és feledhetetlen lelki örömeim által, amelyeket évtizedeken keresztül maga a munka élvezete és édessége nyújtott; midőn az elvállalt épülethez szükséges anyagot, a vármegye, Székesfehérvár városa, a területén lezajlott országos események, a községek, a megyebeli családok, a vallásos és kulturális intézmények, a földművelés, ipar és kereskedelem történelmi adatainak egyes drága emlékeit a publikált okmánytárakból, az országos és egyes családok levéltárából, névszerint: a Bathányi herceg, a Cziráky, Eszterházy, Nádasdy grófok, néhai Barcza György, Salamon Vencel barátain, a Jankovicsok és Kapuváryak levelesládáiból ki-

bőljainak, nem is volt kifogása a keménylépésű agglégény személye ellen. Az „igen“ készen volt nála, csak az öreg nem mert a vallomással előhozakodni. Most, hogy az ajándékstória révén a végső ostrom sikerült, szívesen megengedte, hogy a fiatalok, kik közül néhányan nála laktak, megtréfálják az öreget.

II.

Gyönyörű csöndes idővel köszöntött be Szilveszter napja. A sétáló tömeg szahadatlanul ömölt az utcákra, csak este ritkult meg egy keveset, a mikor a templomokban a szokásos esti prédikációkat tartották. Checco ur is végig hallgatott egyet. Mélyen behuzódott a kabátgallérba, mikor a páter azokat kezdte mosni, a kik még ilyenkor is hűsös dolgokon járatták az észüket.

— Hiszen csak az ajándékozás volna már rendben, — sóhajtott, — no meg az, a mi cserében jár érte.

Odahaza még egy kétségbeesett bajszpödrés meg kelfékedés következett, azután az ajándékba arcát óvatosan letakarva, kézhez vette a csomagot és kifelé indult. Az agglégényi büszkeség még egyszer megmozdult benne, aztán elcsitul.

(Vége köv.)

szedegettem, összegyűjtöttem. Midőn megállapítottam a lezajlott viszonyosságok századokban is a különböző vallásúak között is a telebaráti szeretet, a testvéries egyetértés, a Király és Haza iránti törhetlen ragaszkodás és hűség megcáfolatlan bizonyítékait.

Uraim! higétek el nekem, hogy e lélekemelő munka nekem kimondhatatlan örömeiket nyújtott. Persze, a vármegye bizalmából mindezt férfikorom legjavában volt szerencsém élvezhetni! Amikor lelképáztort hivatalom mellett ez képezte egyik ambicióm, mert az egybeállítás, a munka felépítése már könnyebb dolog volt; és midőn láttam kidomborodni az alkotmányt az ő méreteivel, melyek arányait az összehordott anyag határozta meg, midőn láttam diszítékeit, többnyire Meszleny Bence barátom fényképeivel, midőn tapasztaltam, a nyomtatási költségek szíves folyósítását és láttam hogy a napi sajtó kritikája nem zuzta porodjává a szerény munkát, sőt tapasztaltam, hogy a közönség már olvassa is: ez a látvány teljesen betetőzte az én boldogságomat.

Bocsássanak meg, hogy türelmüket eddig fásztottam. De hát az emberi lélek olyan, hogy a jelen neki rendszeren nagyon szűk. Ha az ember fiatal és még nincs multja, akkor lelke elrepül a messze jövőbe és saját képzeletének szüleményeivel népesíti meg azt, így tettem én a munka kezdetén. Ha vónál s már nincs jövője, akkor szeret visszazárni a multba, — hogy még egyszer átélje annak élvezetes óráit. Így tettem ma, midőn a munka már befejezést nyert. Ez menten ki, hogy ez órában visszazártam legboldogabb napjaim, éveim emlékezetébe. Fogadják a mélyen tisztelt Vármegye legáltalásabb köszönetem.

A beszéd után még a főispán mondott néhány szót, miközben átnyújtották az ünnepeltnek a szép kivitelű diszalbumbot, amely a vármegye közönségének fent közölt köszönő-iratát tartalmazza.

A diszközgyűlés berekesztése után mindenki sietett, hogy az ünnepeltet külön is üdvözölhesse.

Közgyűlés a városnál.

Az év utolsó közgyűlésére a bizottsági tagok legnagyobb része megjelent. Némelyek bucsuztak is a közgyűlés termétől, hiszen jövőre többen megválnak már a városatyaság szép méltóságától.

Fiáth Pál báró főispán 9 órakor megnyitotta az ülést. A következő közgyűlés határnapja január 30-ra tűzött ki. (Kostyelik Ferenc haláláról — a jelntés későn érkezvén be az ígatóba — nem képezhetette a tárgysorozat tárgyát.) Dr. Kaltenecker Viktort a közgyűlés egyhangú helyesléssel tiszteletbeli ügyészé választotta.

Tóth István főjegyző bejelenté a decemberben lezajlott bizottsági tagválasztásokat, melyekre a kitzótt határidő alatt felelőbezés nem adatván be, a közgyűlés igazoltaknak jelentette ki őket.

A közigazgatási bizottság tagjait névszerinti szavazással döntötte el a közgyűlés. A szavazó bizottság elnöke Sommer Mór, tagjai Laufenaue Ferenc és Keresztes Zsigmond lettek. Megválasztottak: 67 szavazatból, dr. Saára Gyula (65), Kövessy István (64), Tóth Aladár (63), Löwy Károly (55), Karl István (41).

Az igazoló választmányba beválasztottak: Farkasdy Dezső, Hübner Károly, Laufenaue Ferenc, dr. Saára Gyula s Tóth Artur. A számonkérésébe: dr. Fanta Adolf s dr. Saára Gyula. A loavató bizottságba: Nagy Ignác elnök. Tiszti ügyész helyettesi minőségében dr. Rádai Lajos újra. Az esküdtképes férfiak összeirő küldöttésége: ifj. Tögl Gyula, Laufenaue Ferenc, Mézáros József, Flastrár József, Knittelhoffer Károly, Berregi József, Almásy József, Antal Ferenc, Kis Mihály. Az esküdtképes férfiak lajstroma elleni felszólalások és ezekre tett észrevételek elbirála-

sára kiküldött bizottságba: Boross Sándor, Karl István, dr. Kövesy István, Pápay Nándor, dr. Saára Gyula, Tóth Artur.

A milleniumi ösztöndíj kiadása iránt nem határozott a közgyűlés és pedig formai kifogások miatt, a mennyiben az alapítói el értelmében a kérvényeket be kell előbb terjeszteni a gimnazium, illetőleg a reáliskola igazgatóságához véleményadás céljából. A tanács a reáliskola ösztöndíjra a következőké jellelt: Ványi Zsigmond, Szilágyi Pál, Fábán István, Csáder Jenő. (Lhotka István és Paála Jenő folyamodványai visszaadattak.) Dr. Kuti József kéri a pályázat elhalasztását, a mennyiben a formák nem tartattak meg s ha valamelyik pályázó e miatt felelőbezés adna be, a miniszter megemmisíthetné a közgyűlés határozatát. Havranek József polgármester kéri az ügyet a tanácshoz utasítani, — annál is inkább mert az alapítólév esetleges félreértése is adhat okot, t. i. azt is lehet belőle érteni, hogy csak a pályázat évében vezett középisk. hallgatók pályázhatnak. Dr. Schlammadinger Jenő helyesli ezt, mert a városnak ez nem lehet szándéka.

A teherszállító kocsioknál táblával való el-látására a főkapitány szabályzatot készített s kéri elrendelni, hogy az aszfalttal burkolt utcákon terhes kocsi csak akkor járhasanak, ha házhoz szállítanak. P. Nagy János ezt cészerületlennek és zaklatásnak tartja a fehérvári határban foglalatokodókra. Havranek József polgármester nincs a főkapitány javaslata mellett, de a kocsi gyorsítása ellen intézkedést kér. Reé István főkapitány jelzi, hogy ilyen szabályzat a megyében nindenütt életbe lépett, mert a rend ellen vétőket nem lehet másként megbüntetni. Fiáth Pál hasonlóképpen kéri a szabályrendelet elfogadását. Ha megyei ember városunkban vét a rend ellen, azt is megbüntetik. Pénzes Imre egyforma igazságot kér, azért a luxus-kocsi megjelölését kéri. Dr. Csőppenszky Mihály viszont az autómobilokra kéri a szabályrendelet kiterjesztését. Fiáth Pál báró főispán szerint a hintókat könnyű felismerni, mert kevés van. Havranek József igéri, hogy az ügyet tanulmányozni fogja. Dr. Saára Gyula kéri az ügyet a bizottsághoz visszautasítani. Dr. Schlammadinger Jenő viszont az elfogadás mellett emel szót. A közgyűlés visszautalta az ügyet a tanácshoz.

A felsővárosi templom orgonáját a polgármester szakértővel megvizsgáltatván, oly rossznak találták, hogy még a javítás után se volna használható. Szalay Gyula orgonaeipő Bpsten kiállított orgonáját szakértőileg megvizsgáltatták és megfelelőnek találták. Szalay igéri, hogy idehozatja, fölállítja és ha jónak találják, kéri a megvételt. Ellenkező esetben szétszedi és visszaviszi. A közgyűlés ezt elfogadta.

Az iskolaszék egyhangúlag elhatározta, hogy Szirbek József felmentését kéri a közgyűléstől. Kovács István jelzi, hogy ő ott volt az iskolaszéki ülés egyhangú határozatánál, de ott is kifejtette aggályait. A felügyeletet az iskolák felett gyakorolja a tanfelügyelőség, még pedig szorgalmasan, továbbá az iskolaszéki elnök, az iskolaszék s legfőké a vezetőtanító, a ki lelke, közvetlen felügyelője, mozgatója az iskolának. A miniszter törvényben rendeli, hogy az igazgatónak tanítania kell. Szirbek József erőteljes, munkabíró fiatal ember s nagy veszteségnek tartaná az iskolára, ha nem tanítana. Ő beszélt az igazgatóval, a ki azt mondta neki, hogy nem kívánja a felmentést, hanem engedelmessékedik az iskolaszék határozatának. (Eljenzés.) Figyelemmel kell lenni az ügy pénzügyi oldalára is. Szirbek most 200 kor. tiszteletdíjat kap, a mit ezután is meg kell adni neki pótlék címén. Kell új vezetőtanító szintén 200 korona tiszteletdíjjal, lakáspénz és az új tanítónak 1300 korona. Göbel J. György három iskolánál volt igazgató s csak 42 évi működés után mentették fel. Kéri az indítvány mellőzését. Havranek József polgármester figyelemzeti a közgyűlést, hogy az igazgató nem

Szlanyinka Ferenc

férfiszabó

Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca 1. szám.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb úszó és téli angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemű úri-, egyen- és papi-ruhák legújtanysabb ár melletti, korrekt és gyors elkészítésére. Vidékre próba nélkül.

— **Meghívó.** Báró Fiáth Pál védnöksége és Fekete Géza elnöksége alatt álló székesfehérvári „Polgári Dalkör” saját pénztára javára, 1905. évi január hó 8-án a Szent István terem kistermében női rendezők közreműködésével táncsal egybekötött zártkörűi dalestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személy-jegy 1.20 korona. Családjegy 2.40 korona. Felülfizetések köszönettel fogadottnak, és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét Csanyi Pista teljes zenekara szolgálta.

— **Gyógyítható-e a tuberkulózis?** Az újabb kor orvosi kutatásai erre a kérdésre igenlő választ adnak. Számos eset fordult elő, melyeknél a tuberkulózis természeti befolyások által teljesen elenyészett. De a természetet az orvosoknak szeruket is adni kézzhez, hogy azon eseteket, a melyekre a természet sajátos befolyása hatást nem gyakorol, gyógyítsák, de legalább is enyhítsék. Tiszta, egészséges levegő mellett a „Sirolin” ily hatásos szer a tüdőbajosok kezelésénél. „Sirolin” egy kellemes szaga, jó ízű szirup, mely már rövid használat után nehéz eseteknél is felette kedvező eredményeket ér el.

Az Egyházmegyei Könyvnyomdában egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

A vasuti munkástelepen, a felső sorban, egy szőlővel beültetett házhely, szabadkézből eladó. Tudakozódhatni Szechenyi-utca 134.

Bor-eladás zárt palackban.

Uj bor	literje	. . .	28 kr.
Asztali bor	„	„	32 kr.
Rizling	„	„	36 kr.
Vörös	„	„	40 kr.

Németh Jánosnál, Simor-utca 37. sz.

Vármegyei közgyűlés.

A tegnapi rendkívüli közgyűlésen a bizottsági tagok szokatlanul nagy számmal jelentek, aminek egyik magyarázata az előzőleg lefolyt diszközgyűlés, a másik meg, a táci jegyzőválasztás megsemmisítésének szövegre kerülésében rejlik. A tárgysorozatnak 132 pontja közt egyéb érdekes ügy nem is akadt.

A kilépő öt közg. bizottsági tagot újra megválasztották, valamint a központi és az igazolási választmányok tagjai is ugyanazok maradtak. — Az 53. és 54. pont tárgyalása vette igénybe a közgyűlés ugszólván minden idejét.

Az előbbi Ettyek község képviselő testületének azon határozatával van összefüggésben, amellyel kimondotta, hogy a vérti határban levő utak tulajdonjogának megszerzése céljából József főherceg ellen pert indít a község. Magdics István bizottsági szólat fel emiatt és szép beszédben hangsúlyozta, hogy mily nagy hálátlanságot követ el a község a boldog emléktű József nádor méltó örököse, a legmagyarabb főherceg ellen, amikor azt, amit a nemes lelkű Nádor midőn a özségnek oly értékes ajándékot adott, magának fentartott, azt a jogot perrel akarják megszerezni. Azonban a felszólalás ellenére a közgyűlés elfogatta az állandó választmány előterjesztését s így a községi képviselőtestületnek határozatát jóváhagyta.

A táci jegyzőválasztás tárgyalásának egy kis személyi éle is volt, amennyiben a főjegyző előterjesztését a választáson elnökölő Kálmán Vince főszolgabíró egyes kitételeiben sértőnek találta magára nézve.

A dolog historikuma röviden ez. A szept. 22-én Ticon lefolyt jegyzőválasztásig öt pályázó jelentkezett. Ezek közül a főbíró harmat jelölt: Arany Mihályt, Perl Jenőt és Jandrók Viktort. A szavazás megkezdődött. Arany 19, Perl 7 és Jandrók 5 szavazatot kapott. Arany azonban viszálypétt — mindenki előtt megfoghatatlan okból. (Azt rebesgetik, hogy lemondó levele már napokkal előbb készen volt.) Ekkor a főbíró új szavazást rendelt el, leszavazták 13-an, Perle 11, 2 Jandrókra. A választást azonban megfélebbzték, ámde a felebbeztést — elég ügyetlenül — az alispán nevére címézték, holott a főszolgabíróság-hoz kellett volna benyújtani.

Az állandó választmány — tekintettel arra,

hogy a felebbeztés tulajdonképpen a főszolgabíróhoz volt intézve — elfogadta a felebbeztést és a választási aktus szabálytalansága miatt a választás megsemmisítését indítványozta. Kálmán Vince főszolgabíró felvilágosítása után azonban a közgyűlés a felebbeztést elutasította. Hogy az új szavazásnak tulajdonképp ismét három jelöltre kellett volna történnie, attól eltekintettek.

Szerintünk a dolog lényege az, vajjon a befejezett szavazás után vagy előtt adták át az elnöknek a lemondó levelet, mert — minthogy valamennyi jelenlevő leszavazása után került felolvasásra — ez kétségeségé válik.

Egyébként talán a felebbezők is megnyugosznak abban, hogy a főbíró 30 éves tisztes működése feltétlen garanciát nyújt.

Színház.

Kedd, december 27.

Fecskefészek. Ugy látszik, az igazgatónak rögeszmeje, hogy ennek a hitvány semmiségnek kassza-darabnak kell lennie: mi st meg félhelyárak mellett próbált szerencsét vele. Mit neki az erköcs, ha a zsebet tömheti. (De hát — méltó büntetéskép — ez sem sikerült neki!) Pedig jó lenne egyszer már megértenie, hogy nem a pesti publikumnak játszik: nálunk még misszió vár a színészetre. Mert közeleg az idő, amikor tetteiért felelnie kell, amikor a város közönsége itéletet mond cselekedetei fölött.

Szerda, december 28.

Az áldozati bárány. Egy sikerült vigjáték, amely — egyes izléstelenségeitől eltekintve — sokkal alkalmasabb arra, hogy a színházba járókat kellemesen szórakoztassa, mint száz és száz modern-operett. Az előadás ma még tán jobb volt, mint az első s így könnyen érthető, hogy a közönség szívesen tapsolt.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat története. A Szent-István Társulat 1904. május 20-án ötvenedik rendes közgyűlését tartotta. Ez alkalomból a Társulat titkára, dr. Notter Antal, megírta ennek az előkelő irodalmi egyesületnek eseményekben gazdag történetét. A mű ára 3 korona.

A Szent István-Társulat keletkezése az 1848. évbe esik, s a magyar sajtószabadság egyik legelső s leghőbb gyümölcsei közé tartozik. Fogarasy Mihály, a pesti hitudományi kar akkori igazgatója, a későbbi erdélyi püspök alapította meg a Társulatot, melynek első elnökei Károlyi István és Cziráky János grófok voltak, kik a nyolcvanas évekig állottak a Társulat élén. Az abszolutizmus idején a Szent-István-Társulatnak igen fontos szerepe volt nemzeti szempontból. Abban a szomorú korszakban, melyben a rendőri hatalom reá nehezedett az irói tollra és mindennemű gyülekezetre s a melyben az Akadémia és más irodalmi intézetek működése szűntelt, a Szent-István-Társulat nemcsak létezett, hanem nagyban működött is. A rendőri hatalom nem mert komolyan újjat huzni olyan társulattal, mely az ország püspökeinek védőszárnyai alatt volt s melyet maga Albrecht főherceg, Magyarország akkori katonai és polgári kormányzója vett oltalmába. A Szent-István-Társulat e kedvező helyzetének nagy hasznát vette a magyar irodalom, mely e korszakban a Szt-István-Társutatban talált menedék-helyet. Ebben a korban a Szent-István-Társulat a magyarság öre volt; a magyarság főtartásán faredozott nemcsak itt az országban, hanem ennek határai túl: Bukovinában, Moldvában és Oláhországban is, ingyen küldve ezek magyarajku lakosságának magyar könyveket és újságlapokat és egy pár bukovinai magyar ifjút fölnevelve; továbbá az országban kívül: Ausztriában és Olaszországban állomásozó magyar katonáknak is küldözgetve magyar nyelvű ajándékkönyveket. E hazafias működése mellett, melylyel a katolicizmus és a magyarságot egyformán szolgálta a nép között, nagyszabású tudományos irodalmi működést is fejtett ki az abszolutizmus idején. Az írók tekintélyes gárdája csoportosult körü-

lötte: Majer István, Toldy Ferenc, Vas Gereben, Tárkányi Béla, Török János, Danielik János és mások ez időben a Társulatnak szentelik tollukat. Nem csoda, hogy az ötvenes évek végétől a hatvanas évek közepéig a Szent-István-Társulat igazgató-választmányában olyan férfiak ültek, mint Deák Ferenc, Eötvös József báró, Czuczor Gergely, Toldy Ferenc; Pauler Tivadar, Rómer Flóris, Vas Gereben, Mindszenty Gedeon, Lankay Antal, Daruváry Alajos, Kecskeméthy Aurél, Török János, Kautz Gyula, Wenzel Gusztáv, Horváth Cyril, Semmelweis Ignác stb.

A protestánsok nem nézték akkor féltékeny szemmel a Szent-István-Társulat működését; sőt protestáns iskolák, miut pl. a nagykőrösi ev. ref. gimnázium és a sárospataki ref. kollégium, a Szent-István-Társulattól ajándékkönyveket kértek ifjusági könyvtáraik számára.

A moldvai és balkán-félszigeti magyarság anyanyelvének és vallásos szükségének ápolására a Szent-István-Társulat 1861-ben külön egyesületet alapított: a ma is főnálló és nagyobb pártolásra érdemes Szent-László-Társulatot.

A 60-as évek közepén különféle belső reformok foglalkoztatják a Szent-István-Társulatot; a 70-es években pedig Ipolyi Arnold és utódja, Tárkányi Béla alelnök vezetése alatt a legszelebb körti irodalmi működést kezdi kifejteni, melynek egyik főága: a tankönyvirodalom. Ez a működés még fokozódik a nyolcvanas években, midőn az elhunyt Károlyi István és Cziráky János grófok helyébe Károlyi Sándor és Apponyi Albert grófok lépnek mint elnökök és tart ma is, Zichy Nándor és Eszterházy Miklós Lőrinc grófok elnöksége alatt.

A Szent-István-Társulat e fontos kulturális tevékenységének történetéről ad számot dr. Notter Antal könyve, mely egyszerűsége mellett a nagy küzdelmeket, belső válságokat, melyeken a Társulatnak át kellett esnie.

A képekkel díszített mű a Szent-István-Társulat tagjai részére tagilletményül jelent meg, de megszerezhető könyvtáruai uton is a Szent-István-Társulat könyvtáruai részében: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. sz.

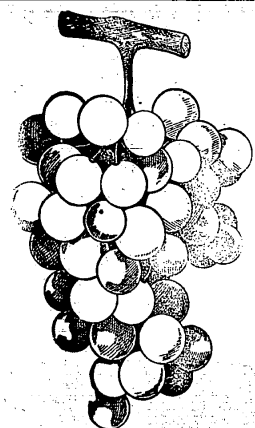
Nagy választék angol fayence thea, kávé, mokka csészékben és oszonna készletekben

Schnetzer Nándor

üveg, tükör és porcellán kereskedésében

2918 Szőgyény-Marich-utca 5. sz. 10-6

„Milleniumtelep” Nagyösz.

Legelőcsöb b á r a k i

Legelőcsöb b á r a k i

2902

2902

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarorszag legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.